

VÝROČNÁ SPRÁVA SPOLKU PERMON MARIANKA ZA ROK 2014

Spolok Permon Marianka je záujmové občianske združenie, ktorého hlavným cieľom je dokumentácia a propagácia bývalej ťažby a spracovania bridlice v Marianke. Zaregistrovaný bol na Ministerstve vnútra Slovenskej republiky dňa 29. 12. 2006. V Banskej Štiavnici bol dňa 6. 9. 2007 slávnostne prijatý za člena Združenia baníckych spolkov a cechov Slovenska.

Členská základňa

V roku 2014 mal Spolok Permon Marianka 11 riadnych členov. Boli nimi: Mária Juríčková, Tibor Hlavatý, Zdeno Charvát, Jozef Král, Roman Lehotský, Pavol Murányi, Ľuboš Osuský, Ivan Paška, Štefan Pavlík, Marián Pavlovič a Ján Sand. Predsedom Spolku Permon Marianka bol Ján Sand, výkonným tajomníkom Jozef Král (do 4. 7. 2014) a členmi výboru Jozef Král (do 13. 9. 2014), Roman Lehotský a Pavol Murányi. Od 14. 9. 2014 do konca kalendárneho roka ostala funkcia výkonného tajomníka neobsadená.

Aktivity a podujatia

V spolupráci s mestom Modra, Spolkom pre montánný výskum, Základnou organizáciou Slovenského zväzu ochrany prírody a krajiny Miniopiterus, Klubom priateľov turistiky a občianskym združením Ochrana zdravia a životného prostredia sme zorganizovali dňa 29. 3. 2014 v budove Historickej radnice, Štúrova 54, Modra **výstavu "Modra a baníctvo Malých Karpát"**. Slávnostná vernisáž výstavy otvorila za mesto Modra jeho primátorka Hana Hlubocká a za Spolok Permon Marianka Jozef Král. Následne odzneli prednášky Baníctvo v Modre (Matúš Sládok) a Netopiere v opustených banských dielach Malých Karpát (Blanka Lehotská, Roman Lehotský). Výstava a obe prednášky sa stretli so značným záujmom verejnosti. Podujatia sa zúčastnili aj členovia Malokarpatského baníckeho spolku z Pezinka. Návštevníci mali počas výstavy možnosť ochutnať modranské víno. Súčasťou výstavy boli dňa 31. 3. 2014 aj prednášky o netopieroch (Roman Lehotský), určené pre žiakov základných a stredných škôl. Podujatia sa zúčastnili: Jozef Král, Roman Lehotský a Ján Sand.

V spolupráci so Spolkom pre montánný výskum a mestom Malacky sme zorganizovali druhú tohoročnú **výstavu "Malé Karpaty, ako ich možno nepoznáte..."**. Návštevníci si mohli v dňoch 7. – 29. 6. 2014 vo výstavných priestoroch Pálffyovského kaštieľa v Malackách prezrieť fotografie zo starých banských diel, vrátane 3D. Počas vernisáže bola pripravená aj expozícia minerálov Malých Karpát a baníckych artefaktov zo súkromných zbierok organizátorov. Podujatia sa zúčastnil Jozef Král.

V spoločenskej sále nového Polyfunkčného centra v Marianke sme v spolupráci so Spolkom pre montánný výskum zorganizoval dňa 20. 9. 2014 **"jubilejnú X. výstavu húb"**. Vďaka nadpriemernej jesennej hubárskej sezóne sa podarilo zozbierať až 224 taxónov húb, čím sa prekonal doterajší rekord o desať exponátov. V zberoch, ktoré pochádzali z Bratislavy, Marianky, Pezinskej Baby, Považského Inovca, Záhoria či Ľubietovej, bolo aj niekoľko vzácnych húb: muchotrávka cisárska (*Amanita caesarea*), žltavec drevový (*Buchwaldoboletus lignicola*), hribek priveskatý (*Boletus impolitus*) či suchohribek cudzopasný (*Xerocomus parasiticus*). Na základe hodnotenia prítomných mykológov sa hubou tohtoročnej výstavy stal pavučinovce zavalitý (*Cortinarius praestans*). Súčasťou výstavy bola aj

súťaž v určovaní húb. Pri príležitosti jubilejného X. ročníka boli ocenení dlhoroční organizátori výstavy – mykológovia Ján Červenka a Radovan Bednár. Podujatia sa zúčastnili: Zdeno Charvát, Jozef Kráľ, Roman Lehotský, Ivan Paška, Štefan Pavlík a Ján Sand.

Pri príležitosti sviatku sv. Barbory – patrónky baníkov, sme dňa 5. 12. 2014 za svetla baníckych karbidiek a fakieľ zorganizovali "**1. svätobarborský sprievod**". Jeho trasa viedla z Bridlicovej štôlne v Marianskom údolí po Karpatskej ulici až ku kaplnke sv. Barbory, kde odznel slávnostný príhovor Jána Sanda. Podujatia sa zúčastnili: Jozef Kráľ, Roman Lehotský, Ivan Paška, Štefan Pavlík a Ján Sand.

Po získaní stavebného povolenia a súhlasu Krajského pamiatkového úradu Bratislava sme mohli dňa 28. 4. 2014 začať s "**výstavbou portálu do vstupnej pivnice Bridlicovej štôlne v Marianskom údolí**". Portál bol vybudovaný pomocou kovovou konštrukciou spevnených drôtených gabiónov, do ktorých sa na mieste vkladali kamene. Nasledovala inštalácia rámu a dverí, ich náter, predbežná úprava prístupového chodníka a podlahy interiéru pivnice a inštalácia otvárateľného zábradlia na okraji zatopeného vstupu do samotnej štôlne. Umiestnenie prvých rámov s fotografiami zo štôlne a osvetlenie interiéru pivnice v spolupráci so Spolkom pre montánný výskum boli začiatkom "**vytvorenia Miniexpozičie ťažby a spracovanie bridlice v Marianke**". Najväčšiu zásluhu na úspešnom vybudovaní portálu majú Marián Pavlovič a Jozef Kráľ, ktorí spoločne koordinovali postup prác.

Dňa 28. 6. 2014 sme zorganizovali "**slávnostné otvorenie a požehnanie Bridlicovej štôlne v Marianskom údolí**" Mons. Františkom Rábekom. Podujatie pritiahlo a zaujalo množstvo návštevníkov a turistov v Mariánskom údolí. Banícku hymnu nám zaspievali členovia Malokarpatského baníckeho spolku z Pezinka. Slávnostné príhovory mali Mons. František Rábek – ordinár ozbrojených síl a ozbrojených zborov Slovenskej republiky, Dušan Vilim – výkonný tajomník Združenia baníckych spolkov a cechov Slovenska, Radovan Jurika – starosta Marianky, Ján Sand – predseda Spolku Permon Marianka a Jozef Kráľ – výkonný tajomník Spolku Permon Marianka. Podujatia sa zúčastnili aj: Roman Lehotský, Ivan Paška a Štefan Pavlík.

V dňoch 6. – 7. 9. 2014 sme zorganizovali "**prvé sprevádzanie Miniexpozičiou ťažby a spracovania bridlice v Marianke**", ktorú si pozrelo 148 návštevníkov. Sprievodcami po expozičii boli: Jozef Kráľ, Roman Lehotský a Ján Sand. Nasledovali sprevádzania dňa 15. 9. 2014 (160 návštevníkov) a 13. 12. 2014 (32 návštevníkov), kedy si mali možnosť návštevníci pozrieť aj funkčné svietiace banské svietidlá (karbidku, benzínovú bezpečnostnú vetierku a olejový kahanec). Sprievodcami po expozičii boli: Jozef Kráľ, Blanka Lehotská, Roman Lehotský a Ján Sand.

Účasť na podujatiach

V dňoch 22. – 24. 8. 2014 sme sa zúčastnili "**7. stretnutia bankých miest a obcí Slovenska v Kremnici**". Podujatia sa zúčastnili: Jozef Kráľ s rodinou, Roman Lehotský s rodinou a Ján Sand.

Schôdze a zasadnutia

Vo Valdštejskom paláci v Prahe sa dňa 28. 1. 2014 uskutočnilo "**stretnutie s 1. miestopredsedom Senátu Parlamentu Českej republiky Přemyslom Sobotkom**". Organizovalo ho Združenie baníckych a hutníckych spolkov Českej republiky. Podujatia sa zúčastnil Jozef Kráľ.

Dňa 3. 2. 2014 sa konala v hostinci U zeleného stromu v Marianke "**výročná členská schôdza Spolku Permon Marianka**". Podujatia sa zúčastnilo: 6 členov Spolku Permon Marianka a 3 sympatizanti.

Dňa 13. 2. 2014 sa v Handlovej uskutočnilo "**rokovanie výkonného výboru Združenia baníckych spolkov a cechov Slovenska**". Podujatia sa zúčastnil Jozef Kráľ.

"**Valné zhromaždenie Združenia baníckych spolkov a cechov Slovenska**" sa uskutočnilo dňa 20. 3. 2014 v Banskej Štiavnici. Jozef Kráľ tu bol zvolený za člena výkonného výboru Združenia baníckych spolkov a cechov Slovenska. Podujatia sa zúčastnili: Jozef Kráľ a Ján Sand.

Dňa 19. 6. 2014 sa v Čučme uskutočnilo "**zasadnutie rady Združenia baníckych spolkov a cechov Slovenska**". Podujatia sa zúčastnili: Jozef Kráľ a Ján Sand.

Dňa 26. 11. 2014 sa v Handlovej uskutočnilo "**zasadnutie výkonného výboru Združenia baníckych spolkov a cechov Slovenska**". Podujatia sa zúčastnil Jozef Kráľ.

Dňa 3. 12. 2014 sa v Spišskej Novej Vsi uskutočnilo "**zasadnutie rady Združenia baníckych spolkov a cechov Slovenska**". Podujatia sa zúčastnili: Jozef Kráľ a Ján Sand.

Vydavateľská a propagačná činnosť

V mesačníku Slovenského syndikátu novinárov "Fórum" číslo 6/2014 bol dňa 4. 10. 2014 zverejnený "**príspevok o X. výstave húb v Marianke**". Autorom príspevku je Ján Sand.

V rámci televíznej relácie RTVS Slovensko v obrazoch bola dňa 7. 9. 2014 na STV 1 odvysielaná "**reportáž o histórii ťažby a spracovania marianskej bridlice**", o ktorej v relácii rozprával Ján Sand.

V priebehu októbra 2014 boli na Námestí 4. apríla v Marianke osadené "**dve informačné tabule**". Jedna o Bridlicovej štôlni v Marianskom údolí a druhá o Marianke, ako vyhľadávanej lokalite filmárskych štábov. Ich autorom je Jozef Kráľ.

Počas celého roku 2014 sme aktualizovali "**webové sídlo www.marianka.eu**". Bolo na nej doplnených 29 novinek a množstvo ďalších informácií a obrázkov. Administrátorom stránky je Jozef Kráľ.

Iné

Dňa 7. 5. 2014 sa v Marianke uskutočnila "**návšteva našich priateľov z O.S. Zálužné, Česká republika**". Vzájomne sme sa informovali o súčasných aktivitách našich občianskych združení a sprevádzali hostí po pamiatkach obce. Podujatia sa zúčastnili: Jozef Kráľ a Ján Sand.

Uznesením Obecného zastupiteľstva v Marianke, ktoré sa konalo dňa 29. 10. 2014 bola Spolku Permon Marianka schválená "**dotácia na rok 2015 vo výške 800 EUR**" pre dobudovanie Miniexpozičie ťažby a spracovania bridlice v Marianke.

Individuálne aktivity členov

V Marianke bola pod názvom Za marianskou bridlicou dňa 8. 5. 2014 založená **prvá z plánovaných skrýš geocachingu o marianskej bridlici**. Táto tzv. keška je zameraná konkrétne na históriu Šifrovej jamy. Do konca kalendárneho roka 2014 ju "zalogovalo" (navštívilo) presne 100 "kešerov". Kešku založili Roman Lehotský a Blanka Lehotská.

V obecnom spravodaji Mariatál č. 1/2014 bol zverejnený "**príspevok Konečne, Marianka má svoju poštovú známku**" o poštovej známke so znázornenou vitrážou Kaplnky sv. studne. Autorom

príspevku je Jozef Kráľ. V tomto čísle bol uverejnený aj "**príspevok Ochrana bridlicovej štôlne v záverečnej fáze**". Autorom príspevku je Ján Madarás.

V dňoch 27. – 30. 7. 2014 navštívil Roman Lehotský **Francúzsko**, konkrétne povrchový kameňolom a bývalú továreň na priemyselné spracovanie okrov pri Roussilione, podzemnú baňu na okre Mines de Bruoux a podzemný vápencový kameňolom Carrieres de Lumieres pri Baux de Provence.

Dňa 5. 9. 2014 boli doručené do Marianky **turistické známky č. 666**, ktoré sú venované Bridlicovej štôlni v Marianskom údolí. Autorom návrhu je Jozef Kráľ.

V dňoch 26. – 28. 9. 2014 sa uskutočnilo "**18. stretnutie baníckych miest a obcí v Českom Krumlove, Česká republika**". Podujatia sa zúčastnil Jozef Kráľ s rodinou.

Dňa 17. 10. 2014 sa uskutočnilo v Banskej Štiavnici tradičné podujatie "**Akademici v Banskej Štiavnici**". Podujatia sa zúčastnil Roman Lehotský.

Dňa 13. 11. 2014 sa v Múzeu kultúry Chorvátov na Slovensku v Bratislave uskutočnila prednáška Pavla Uhera "**Významné minerály Bratislavy a okolia**". Podujatia sa zúčastnil Roman Lehotský.

Dňa 20. 11. 2014 sa v Múzeu kultúry Chorvátov na Slovensku v Bratislave uskutočnila prednáška Márie Bizubovej "**Geodívy na náučných chodníkoch Slovenska**". Podujatia sa zúčastnil Roman Lehotský.

V priebehu roka 2014 sme sa zúčastnili niekoľkých "**búrz minerálov**", ktoré sa uskutočnili v dňoch 22. 3. a 4. 10. 2014 v Kultúrnom dome Ružinov, Bratislava – Bratislavské mineralogické dni, dňa 6. 12. 2014 v Archeologickom múzeu SNM, Bratislava – Medzinárodné stretnutie zberateľov a dňa 9. 8. 2014 v Kultúrnom dome, Pezinok – Pezinský permoník. Podujatí sa zúčastnili Jozef Kráľ a Roman Lehotský.

Výročná správa bola schválená na výročnej členskej schôdzi SPM dňa 6. februára 2015 v Marianke.

Zostavil: Roman Lehotský

Autori textov: Roman Lehotský a Jozef Kráľ